

i fællesskab kan bidrage til løse de problemer, der er forbundet med, at visse stater viser modvilje mod at tilbagetage egne statsborgere, som opholder sig ulovligt i en medlemsstat.

Efter at have foretaget en nærmere undersøgelse af omfanget af tilbagetagelsesproblemer, har der været enighed blandt medlemsstaterne om i første omgang at tage fat på tilbagetagelsesproblemer i relation til Kina, Indien og Vietnam.

Hvad angår mulige tiltag, er der foreløbig opnået enighed om at tilskynde til et snævrere samarbejde med tredjelande om tilbagetagelse, herunder f.eks. samarbejde med disse landes diplomatiske repræsentationer i medlemslandene. Som eksempel kan nævnes mulighederne for at søge procedurerne ved udstedelse af rejседokumenter og ved fastsættelse af de pågældende landes statsborgeres identitet fremskyndet.

Til brug for beslutninger om yderligere handling på dette område finder der p.t. en indsamling af oplysninger sted om problemer med tilbagetagelse, som EU-landene måtte have, i relation til Nigeria, Ethiopien, Somalia og Liberia.

Det kan tilføjes, at bl.a. en forbedring af samarbejdet indenfor EU om udsendelse af ulovlige indvandrere og problemer med tilbageholdelse er blandt de prioriterede spørgsmål på rådets (retlige og indre anliggender) flerårige arbejdsprogram vedrørende indvandrings- og asylspørgsmål for perioden 1. juli 1996 til 30. juni 1998.

Som følge af de danske forbehold til Maastrichttraktaten deltager Danmark fortsat kun i det retlige EU-samarbejde på et mellemstatsligt grundlag.

På et mellemstatsligt grundlag vil der inden for samarbejdet om retlige og indre anliggender eventuelt kunne tages skridt til samarbejde med 3. lande om løsning af problemer i forbindelse med tilbagetagelse.

Spørgsmålet om migration og udvikling er senest nævnt i en resolution om kohærens vedtaget af Rådet (udviklingsministre) den 5. juni 1997. I resolutionen fremhæves det bl.a., at alene kan udviklingsbistanden kun vanskeligt få en afgørende indflydelse på migration på grund af fænomenets komplekse karakter, men den kan komme til at spille en rolle som led i en række politiske, kulturelle og økonomiske initiativer, der bygger på solidaritet, og som er samordnet på internationalt plan. Rådet anerkendte, at der krævedes god forståelse af samspillet mellem migration og andre faktorer, såsom fattigdom,

arbejdsløshed, miljønedbrydning, menneskerettighedskrænkelser og væbnede konflikter. Rådet var enig om, at der er brug for flere oplysninger. Med henblik herpå arbejdes der pt. videre på embedsmandsplan.

EU-udviklings samarbejdet med en række lande i Afrika, Vestindien og Stillehavsområdet er reguleret i Lomé konventionerne. Ved den seneste ændring af Lomé IV konventionen blev konventionens bestemmelser om menneskerettigheder betydeligt styrket. I konventionen er det således slået fast, at overholdelse af menneskerettighederne, de demokratiske principper og retssamfundet er forhold af grundlæggende betydning i konventionen. Samtidig er god regeringsførelse nævnt som et særligt mål for samarbejdet. Konventionens bestemmelser er kædet sammen med en suspensionsklausul, der kan anvendes såfremt konventionens bestemmelser på dette område ikke overholdes. AVS-EU ministerrådet har den 20. december 1995 truffet beslutning om foreløbig anvendelse af de nævnte bestemmelser indtil den ændrede konvention træder i kraft efter ratifikation af det fornødne antal lande. Konventionen indeholder ikke bestemmelser om suspension af bistands-samarbejdet i forbindelse med uoverensstemmelser i forbindelse med repatriering af et AVS-lands statsborgere.

Der kan efter konventionen ydes bistand til AVS-stater, der modtager flygtninge eller repatrierede med henblik på at opfylde presserende behov, som ikke er dækket af katastrofebistand, samt med henblik på gennemførelse på længere sigt af projekter og handlingsprogrammer, der har til formål at sikre disse befolkningsgruppers selvforsyning og integration eller reintegration.

Tilsvarende bistand kan komme i betragtning for at lette frivillig integration eller reintegration af personer, som har måttet forlade deres hjemsted på grund af en konflikt eller en naturkatastrofe. Samtlige de faktorer, der ligger til grund for den pågældende flytning, samt den berørte befolknings ønsker og regeringens ansvar for så vidt angår opfyldelse af dens befolknings behov tages i betragtning ved anvendelsen af denne bestemmelse i konventionen.

Imidlertid har Somalia som følge af situationen i landet ikke undertegnet Lomé IV konventionen. Somalia har derfor ikke modtaget EU-udviklingsbistand i henhold til konventionen i de senere år. EU har derimod bl.a. ydet en nødhjælpsindsats i Somalia.